

Skanderborg d. 15.8. 2021

Høringsvar til Skanderborg Kommunes ”Udkast til Landdistriktspolitik”

LandsbyForum og Landsbysamvirket glæder sig over, at Skanderborg Kommune nu tager fat på at formulere en politik for landdistrikter.

I de seneste år har kommunen taget flere gode tilløb. Først med indkaldelse af ideer og visioner fra landsbyerne i juni 2018, derefter med oprettelsen af Landsbypuljen på 2 x 2,5 mio. At der har været behov for disse penge, ses klar af, at puljen nu er ved at være opbrugt. Endelig har kommunen også med forslag til kommuneplantillæg 16-24 åbnet mulighed for en vis boligudbygning i landsbyerne og kommuneplan 21 indeholder også en række udsagn, der er med til at sætte landsbyerne og landdistrikterne på dagsordenen.

LandsbyForum er en sammenslutning på tværs af Skanderborg Kommunes 42 landsbyer, hvis formål er at sikre, at landdistrikterne bliver opprioriteret og inviteret med som part i faste samråd med politikere og administrationer om alt fra natur og bosætning til infrastruktur og erhverv. LandsbyForum arbejder for de fælles overordnede interesser for landsbyer og landdistrikter. Konkrete lokale sager varetages fortsat af den konkrete landsby. På den måde er LandsbyForum en paraplyorganisation for landsbyernes egne foreninger, og LandsbyForum taler således ind i de overordnede politiske dagsordener på vegne af alle Skanderborgs landsbyer.

Landsbysamvirket er en forening som arbejder for at fremme levende landsbyer og trivsel i landsbyerne og på landet. Landsbysamvirket ønsker at fremme bæredygtig udvikling og sikre de enkelte landsbyers kvaliteter og karakteristika.

Landsbysamvirket administrerer både Landdistriktpuljen og Landsbypuljen, som kan søges af alle landsbyer til større og mindre projekter.

Vi vil i det kommende år arbejde for en fusion mellem Landsbyforum og Landsbysamvirket.

Om ”Udkast til Landdistriktspolitik for Skanderborg kommune”:

Sammen med en konstatering af, at landsbyerne selvfølgelig er en integreret del af Skanderborg kommune og Skanderborg kommunes politikker på en lang række områder, glæder vi os over, at Kommunen erkender både, at landsbyerne og landområderne kan noget særligt, men også, at de har nogle særlige udfordringer.

Den dobbelte konstatering er en fin basis for det videre arbejde, dels med at fastholde og forbedre det særlige, og dels med at arbejde med og lave nogle handlingsplaner for udfordringerne.

Blandt det særlige, som præger landsbyerne, kan specielt nævnes den meget høje grad af initiativ og frivillighed med det formål at styrke fællesskabet, som er karakteristisk for alle landsbyerne.

Visionen

Udviklingen drives af frivillige ildsjæle, og vil næppe kunne drives af andre. Et vigtigt element vil derfor være at bidrage til, at disse ildsjæle ikke brænder ud, men kan få støtte til det arbejde, der gøres.

Her har Landsbypuljen spillet en væsentlig rolle sammen med Forsamlingshustilskuddene. Det er derfor vigtigt, at begge dele fortsættes. Landsbypuljens princip om et krone-til-krone tilskud til aktiviteter groet frem i landsbyen er særdeles vigtig. Vi vil derfor anbefale, at der i de kommende år afsættes et årligt beløb i samme størrelse som nu. Samtidig vil vi gerne pege på muligheden for en form for pedel-ordning i

landsbyerne, som praktisk kunne udmøntes som et tilskud til hver enkelt landsby eller klynge. Det vil sikre, at kommunen og landsbyen får mest muligt for pengene.

Det er det, ”**Visionen**” handler om, og det er vi meget glade for.

”**Udvikling og Bosætning**” handler om et meget vigtigt punkt for de fleste landsbyer.

Hvis servicetilbud, både offentlige i form af skoler og dagtilbud og private i form af foreningers tilbud og dagligvarebutik, skal opretholdes vil det i de fleste tilfælde kræve en vis vækst i landsbyen/distriktet. Dette har klart været forsømt. Den stærke vækst, som kommunen har gennemgået i de sidste 10 år, er stor set gået udenom landsbyerne. Den væsentligste grund hertil er manglende eller for ensidigt udbud af boliger. Der er interesse for at flytte på landet, specielt børnefamilier f.eks. fra de store uddannelsesbyer, er interesserede i de gode levevilkår de kan opnå til priser, der er til at betale. Hvis de ældre, der typisk er dem, der sælger, skal kunne blive boende, skal der være et alternativ til dem, f.eks. i form af almennyttige boliger.

Vi ønsker derfor, at denne del af Strategien snarest følges op af handleplaner vedrørende mulighed for udlæg af jord til nye boliger, del i kvoterne til almennyttige boliger, mulighed for nye, eksperimenterende boligformer og udnyttelse af tiloversblevne landbrugsbygninger til andet end landbrug.

Det er væsentligt, at landsbyerne bliver inddraget i planerne om vækst, så der bliver en dialog om, hvordan væksten kan ske med respekt for, at det er en landsby og ikke et villakvarter. Såfremt landsbyen ønsker det, er det vigtigt at bevare landsbyens identitet som landsby.

Et øget udlæg af områder til bebyggelse i landsbyerne vil formentlig også indebære en vis tilbageholdenhed med nye, store udlæg af boligområder i de større byer i kommunen.

Dialog er meget vigtig, og vi hilser med glæde løftet om en tæt dialog. LandsbyForum deltager meget gerne i denne dialog på vegne af landsbyerne på det overordnede plan.

Vi er allerede i gang med en model for erfaringsudveksling mellem landsbyerne gennem Landsbykonferencen, og vi vil meget gerne invitere Kommunen med i arrangementet af denne. Landsbyernes egen dialog med kommunens forskellige afdelinger vil helt klart blive lettet af én indgang til kommunen, en form for vejviser, og vi har noteret os, at denne stilling allerede er opslået, i første omgang som en halvtidsstilling.

Vi betragter samtidig sidste punkt i ”Dialog” som et løfte fra Byrådets side om at lave en lille ændring i de samlede prioriteringer i kommunen, så landsbyer og landdistrikter får en tydeligere plads – også økonomisk.

Mobilitet er vigtig. Generelt ligger Skanderborg Kommune godt placeret i det overordnede trafiknet, hvilket også er en vigtig ting for en række af landsbyerne, da et vigtigt parameter for dem der flytter ud på landet er, at de let skal kunne komme derfra til deres arbejdspladser – ofte uden for kommunen. Men det handler også om at kunne komme rundt i kommunen – måske i særlig grad for de unge og ældre. Der har de sidste års besparelser på den kollektive trafik besværliggjort dette urimelig meget, og det forventer vi, at der vil blive fokuseret på at genoprette.

De punkter, Byrådet vil arbejde for, er alle vigtige og gode – og hastende og nødvendige. Det handler for os først og fremmest om at skabe sikre skoleveje og at styrke trafiksikkerheden gennem landsbyerne. Her halter det mange steder, og det glæder os, at der nu vil blive kigget seriøst på det. Det vil muligvis kræve nogle utraditionelle løsninger, men problemet er stort og påtrængende.

Med til mobilitet hører også den digitale infrastruktur. Af hensyn til bl.a. muligheden af hjemmearbejdspladser er det overordentlig vigtigt at den digitale infrastruktur (højhastighedsnet) er til stede samtidig med en ordentlig mobildækning over hele kommunen.

Klima og bæredygtighed ligger landsbyerne meget på sinde. I LandsbyForum vil vi hen over året diskutere, hvordan vi bedst kan bidrage til dette. Det kan være forskellige ting, der refererer til FNs verdensmål eller mere specifikt til konkrete klima- og/eller bæredygtighedsmål. Landsbyer både enkeltvis og kollektivt vil meget gerne bidrage hertil. Det siger næsten sig selv, i og med vi har valgt at bosætte os, hvor vi har.

Vi vender meget gerne tilbage med ideer hertil.

Generelt kan LandsbyForum og Landsbysamvirket tilslutte sig "Udkast til Landdistriktspolitik". Det har måske en lidt overordnet karakter, men det giver omvendt mulighed for via dialog at udfylde målsætningerne fleksibelt og i god overensstemmelse.

Men vi må påpege, at visioner og målsætninger gør det ikke alene.

Der må snarest laves handleplaner, så den lidt bortgemte tilværelse, som landsbyerne og landdistrikterne har ført i den kommunale strategi og økonomi, snarest muligt kan blive ændret.

Viljen, frivilligheden og iverigdommer har vi, og som vi læser strategien har Byrådet viljen til at understøtte det arbejde, der allerede gøres.

I øvrigt vil vi henvise til LandsbyForums høringssvar til Kpl21, der indeholder en række præciseringer af vores synspunkter.